

Marie Synková

Tady je taky rok 1918. Tohle je moje maminka Marie Synková, rozená Steinerová, ve dvaceti letech.

Narodila se 9. srpna 1898 v Kolíně - byla o čtyři roky mladší než můj otec - a zemřela ještě před válkou, v roce 1933, na rakovinu. Jak jsem se pak dozvěděla, na rakovinu zemřel i její otec rok před ní. Nevím, jak moc zbožná byla, bylo mi šest, když zemřela, bylo to na konci první třídy. Poslední dva roky už byla nemocná.

Z první třídy si pamatuji, že pro mě před školu chodil učedník z otcovy laboratoře. Já jsem vždycky přišla s rozvázanými tkaničkami, tak mi je vždycky zavazoval. Na to mám velmi silnou vzpomínku. Ten učedník klekl a zavazoval mi boty. To je docela roztomilé. Nevím, jestli jsme měli vždycky tělocvik, nebo proč jsem je neměla zavázané. Ale tenkrát se nosily šněrovací kotníkové botičky, nikoliv sandály. Myslím si, že to už byla maminka moc nemocná, a tak se o mě nikdo moc nestaral. Že to je důsledek toho, že nebyl nikdo, kdo by mi řekl: „Musíš si to sama zavázat.“ Proto to vyprávím, ne kvůli těm botám.

Ale to bylo dané tím, že maminka umírala, a ta rakovina se, myslím, táhla docela dlouho. Vzpomínám si, jak jsem v pokoji, v jakési jídelně, a vedle leží moje maminka a s ní je babička Hermína, která přišla na návštěvu, a maminka hrozně pláče. Ony nevěděly, že já poslouchám. A maminka říká: „Co bude s těmi dětmi, co bude s těmi dětmi?“ A babička ji těší.

Pro mě to byl hrozný zážitek. Jednak jsem nechtěla, aby věděly, že to slyším, a pak, pro to dítě, to se vám najednou něco otevře, že ani ten dosah přesně nevíte, protože ta slova nejsou úplně vyplněná obsahem a přece víte, že je to něco hrozného. Že je to něco strašného, nespravedlivého, krutého, něco, čemu se ani nemůžete bránit. To byl pro mne v tomhle raném věku jeden ze strašně silných okamžiků. To mně bylo šest. Já jsem na to později napsala i takovou báseň. Také si pamatuji, jak mi připadalo hrozné, když to pak ve třídě učitelka oznámila a říkala: „Chudince vaší spolužačce...“. To bylo strašné. I když ona třeba myslela, že je to tak v pořádku, nevěděla, jak jinak reagovat. To člověk vůbec nemůže soudit.